

Сергієнко Т.І.

кандидат політичних наук,

доцент кафедри міжнародних відносин та соціально-

гуманітарних дисциплін

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЖИТТІ СУЧАСНОЇ ЛЮДИНИ

***Анотація.** Стаття присвячена визначенню ролі інформаційних технологій у життєдіяльності сучасної людини. На основі аналізу наукової літератури, як вітчизняних так і зарубіжних дослідників, проведено аналіз впливу інформаційних технологій на життя сучасної людини. Обґрунтовано, що використання інформаційних технологій веде до створення єдиного світового інформаційного суспільства.*

***Ключові слова:** інформаційне суспільство, свідомість, суспільство, інформаційні технології*

***Serhiienko T. The role of information technologies in the life of a modern human.** The article is devoted to highlighting the role of information technologies in the daily life of a modern person. Based on the analysis of scientific literature by both domestic and foreign researchers, an analysis of the impact of information technologies on the life of a modern person was carried out. It is substantiated that the use of information technologies leads to the creation of a single world information society.*

***Key words:** information society, consciousness, society, information technologies*

Актуальність дослідження. Актуальність даної теми зумовлена тим, що інформаційні технології на даний момент відіграють важливу роль у сучасному житті людини. Вони мають велике значення для нашого суспільства, і не тільки впливають на його економічні та соціальні інститути, а й є рушієм глобального економічного зростання, використовуються в усіх сферах виробничої діяльності та дозволяють побудувати ефективні системи управління. Роль інформації і знань у сучасному суспільстві сьогодні збільшується, а також, зростає роль інформаційно-комунікаційних технологій, що проникають в усі сфери

життєдіяльності людини. Інформація є механізмом, що забезпечує цілеспрямовані дії суб'єктів, а її накопичення дозволяє здійснювати корекцію поведінки суб'єктів та інститутів влади.

Для дослідження даної проблеми особливу значимість мають роботи, присвячені використанню новітніх інформаційних технологій в житті сучасної людини, таких вчених як В. Варенко, Ю. Юхименко, Л. Філіппова А. Кобелєв, В. Сладкова і А. Чубукова. Щодо використання інформаційного моніторингу в системі підготовки фахівців, то дане питання досліджується А. Кириленко, Г. Малик, М. Цивін і ін. Також, істотний внесок в такого роду дослідження зробили В. Воронкова, М. Комар, Д. Швець, В. Вембер, В. Биков, Г. Кедровіч, П. Орлов, М. Жаладак і інші. Проблемами інформаційного бачення багатьох явищ і процесів у світі займаються відомі українські та зарубіжні дослідники І. Арістова, А. Бард, П. Бергер, З. Бжежинський, О. Баранов, І. Бачило, К. Беляков, А. Венгеров, Н. Вінер, Д. Волкогонов, Д. Гілмор, А. Гор, С. Єсімов, А. Кін, Р. Калюжний, О. Копан, В. Копилов, Г. Лассуел, В. Ліпкан, А. Марущак, Й. Масуда, А. Новицький, Н. Новицька, М. Постер, Е. Тоффлер, С. Хантінгтон, В. Цимбалюк, А. Яременко та ін. Проте, не дивлячись на великий інтерес до зазначеної проблеми, сьогодні вивчення даного питання залишається актуальним та потребує подальшого наукового дослідження.

Метою статті є аналіз зарубіжної та вітчизняної наукової літератури щодо впливу інформаційних технологій на життя сучасної людини.

Виклад основного матеріалу. Постійне вдосконалення продуктивних сил і виробничих відносин в індустріальному суспільстві зумовило різке зростання потреби в отриманні різноманітної інформації. Постійно зростаючі глобальні інформаційні ресурси змусили стрімкий розвиток інформаційних технологій та їх автоматизацію.

Під інформаційною технологією розуміється процес, що використовує сукупність засобів і методів збору, обробки і передачі даних для отримання інформації нової якості про стан об'єкта, процесу або явища [3, с. 289].

В. Гриценко та Б. Паншин зазначають, що сучасний світ розвиває інформаційні технології. Перш за все, це пов'язано з небезпечним впливом механізації на свідомість і поведінку людей: входженням

інформаційних технологій в економічну діяльність суспільства з метою отримання надприбутків, формування серед населення проявів насильства, агресії, перетворення молодого покоління на «комп'ютерних рабів». Тож, зазначимо, що інформаційні технології можуть як руйнувати особисте життя людей і організацій так і позитивно впливати на розвиток [2, с. 78].

Реалії сьогодення свідчать, що сучасне інформаційне суспільство вимагає широкого застосування різноманітних інформаційних технологій у всіх сферах нашої діяльності. Наприклад, на даному етапі в нашому суспільстві вищу роль відіграють системи розподілу, зберігання та обробки інформації, які базуються на роботі комп'ютерів. Створюється все більше міжрегіональних і міжнародних зв'язків, що сприяє обміну інформацією на великі відстані за дуже короткий час. Крім того, кількість людей, які професійно займаються збором, зберіганням і обробкою інформації, зростає з кожним днем [1, с. 76].

Сьогодні, інформаційні технології, широко використовуються для підвищення якості освіти та медичного обслуговування, а також для розвитку інформаційно-телекомунікаційної структури. Широке впровадження нових інформаційних технологій в навчальний процес породжує ряд проблем, що стосуються змісту, методів, організаційних форм і засобів навчання, гуманітаризації освіти і гуманізації навчального процесу, інтеграції навчальних предметів і фундаменталізації знань, підготовки та вдосконалення кваліфікації педагогічних кадрів, створення системи безперервної освіти, в зокрема системи самоосвіти та самовдосконалення, яка забезпечувала б оволодіння основами сучасної інформаційної культури [7, с. 122].

В сучасних умовах, розвиток інформаційних технологій і використання інформаційних ресурсів є продуктом інтелектуальної діяльності сучасного суспільства, що обумовлює актуальність певних методичних підходів до використання нових інформаційних технологій в діяльності людини [4, с. 106]. Вже зараз західні компанії знають, як об'єднати всі галузі виробництва в одну систему та керувати нею за допомогою сучасних інформаційних технологій.

Таким чином, ми бачимо, що інформаційні технології постійно розвиваються, відкриваючи перед нами принципово нові можливості в різних сферах діяльності (будь то управління бізнесом, підтримка

прийняття управлінських рішень, медицина чи освіта). Основним стимулом їх розвитку є соціально-економічні потреби суспільства. На даний момент активно розвиваються міжрегіональні та міжнародні системи зв'язку, починає формуватися глобальне мережеве співтовариство, а разом з тим формується ринок інформаційних послуг. Від того, наскільки активно ми використовуємо інформаційні технології, залежить якість нашого життя.

Зручність обробки інформації призводить до усунення її проміжних зв'язків [9, с. 21]. Так, у банківській справі гроші видаються через банкомати, інтелектуальні агенти обслуговують клієнтів в електронних магазинах, замінюючи касирів, спеціальні механізми замінують телефоністів у поштових відділеннях. Автоматизація окремих сфер людської праці змінює технології виробництва та збільшує кількість людей, які використовують безпаперові технології [6, с. 347].

Досягнутий сьогодні рівень розвитку інформаційних технологій та використання інформаційних ресурсів дає змогу якісно змінити традиційні інститути, змінити форми, методи та способи впливу на суспільство. Як зазначає О.Соснін та М.Кононець, «знання та інформацію держава використовує в якості власного економічного ресурсу в інноваційній діяльності, підвищуючи конкурентоспроможність своїх організацій у будь-якій точці світу. Все це докорінно змінює організаційну структуру суспільства, перетворюючи її в нову і достатньо складну соціотехнічну систему, вводячи в економічний розрахунок все нові і більш досконалі характеристики ролі людини-творця у складі «інформаційного ресурсу» тощо, структурувавши вирішення проблем перетворення (трансформації) суспільно-політичних відносин щонайменше в чотирьох мега-сферах: державній інноваційній політиці, економіці, праві, інформаційному забезпеченні» [8, с. 134].

За останні кілька десятиліть світ повністю змінився, і більшість комунікацій, фінансових трансакцій, інформаційних архівів потрапили в Інтернет. Це збільшило їх доступність для третіх осіб в порівнянні з епохою тільки матеріальних носіїв, і, відповідно, разом з доступністю підвищилася і вразливість. Інтереси особистості і суспільства, що виражаються у збереженні інформації або в захисті від деструктивного інформаційного впливу, постійно піддаються загрозам, в основі яких лежить не тільки комерційний, а й психологічний або ідеологічний

інтерес. На сьогодні зазначена тенденція отримала назву інформаційних війн, коли фейкова інформрація негативно впливає на особистісну та суспільну думку. При чому часто цей вплив здійснюється у вигляді компінування різних валивів, такми чином досягаючи значно більший ефект. Ця тенденція є дуже небезпечною, тому потрібно мати розвинуті компетентності з медіаграмотності та критичне мислення.

Інформаційні технології допомагають людині у роботі, навчанні і навіть дуже потрібні людям з обмеженими можливостями [10, с. 149]. За допомогою інформаційних технологій ми можемо легко знайти цікаву інформацію і навіть поспілкуватися з тими людьми, які знаходяться дуже далеко. Це також, збільшує швидкість обміну інформацією і дає можливість виконувати складні математичні розрахунки за кілька секунд.

Висновки. Таким чином, інформаційні технології сьогодні набули глобального характеру, що створює неможливість як їх регулювання на національному рівні, так і безпомилкового виявлення джерел загроз. Глобальний розвиток інформаційно-комунікаційних технологій породив нові інформаційні відносини та організаційні форми в економіці й виробництві, ставши новим джерелом продуктивності праці й активізував процеси формування сучасної глобальної економіки [5, с. 242]. Стрімкі темпи розвитку інформаційного суспільства неминуче ведуть до створення єдиного світового інформаційного суспільства в якому будуть акумульовані всі засоби збору, накопичення, обробки та обміну інформацією між суспільством та державами.

Література

1. Арабаджиев Д. Ю., Сергієнко Т. І. Особливості розвитку сучасного інформаційного суспільства в Україні в умовах політичної конфліктності. *The 2 nd International scientific and practical conference «Scientific achievements of modern society»* (October 9-11, 2019). Cognum Publishing House, Liverpool, United Kingdom. 2019. С. 74–79.
2. Гриценко В. І., Паньшін Б. М. Інформаційна технологія: Питання розвитку та застосування. Київ: Наукова думка, 2002. 272 с.
3. Єдинак В. С. Розвиток інформаційних технологій в Україні. *Наукові доробки молоді – вирішенню проблем європейської інтеграції: збірник наукових статей*. В 2 т. Т. 1. Харків: Континент, 2008. С. 289–290.

4. Какорін М. О. Інформаційні технології як фактор інновацій у глобальній фінансовій системі. *Формування ринкових відносин в Україні: зб. наук. праць*. 2008. № 5. С. 106–109.
5. Сергієнко Т. І. Вплив цифрової епохи на суспільство. *Цифрова трансформація соціоекономічних, управлінських та освітянських систем сучасного суспільства: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції 23–24 листопада 2022 року*. Львів – Торунь: Liha-Pres, 2022. С. 241–244.
6. Сергієнко Т. І. Теоретичні аспекти використання інформаційних технологій в управлінні підприємством. *Економіка. Підприємництво. Менеджмент: сучасний стан і обриси майбутнього: Зб. матеріалів всеукр. наук.-практ. конф. здобувачів вищої освіти та молодих учених (23 квітня 2019 р., м. Дніпро)*. Дніпро: Нац. метал. академія України. 2019. С. 347–348.
7. Сергієнко Т. І. Інформаційні технології в освіті. *Українські студії в європейському контексті*. 2023. № 6. С. 121–126.
8. Соснін О. В. Кононець М. О. Комунікації нових інформаційно-технічних реалій у науковій та освітній діяльності як меседж для інноваційного розвитку суспільства. *Інформаційне суспільство у світі України: проблеми, становлення та закономірності розвитку: колективна монографія / За заг.ред. д.філос.н., проф. Воронкова В.Г.; Запоріжжя: ЗДІА, 2017. 282 с.*
9. Шаров С. В., Лубко Д. В., Осадчий В. В. Інтелектуальні інформаційні системи: навч. посіб. Мелітополь: Вид-во МДПУ ім. Б. Хмельницького 2015. 144 с.
10. Шаров С. В., Шарова Т. М. Формування індивідуальної освітньої траєкторії студента засобами інформаційної системи. *Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету*. Серія: Педагогіка. 2018. № 19. С. 149–154.